

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Petr Čermák

Ústav románských studií

Španělština, její proměny a rozmanitost

*den vědy (2013)

Zkoumání jazyků

Filologie

Lingvistika

*den vědy (2013)

Španělština

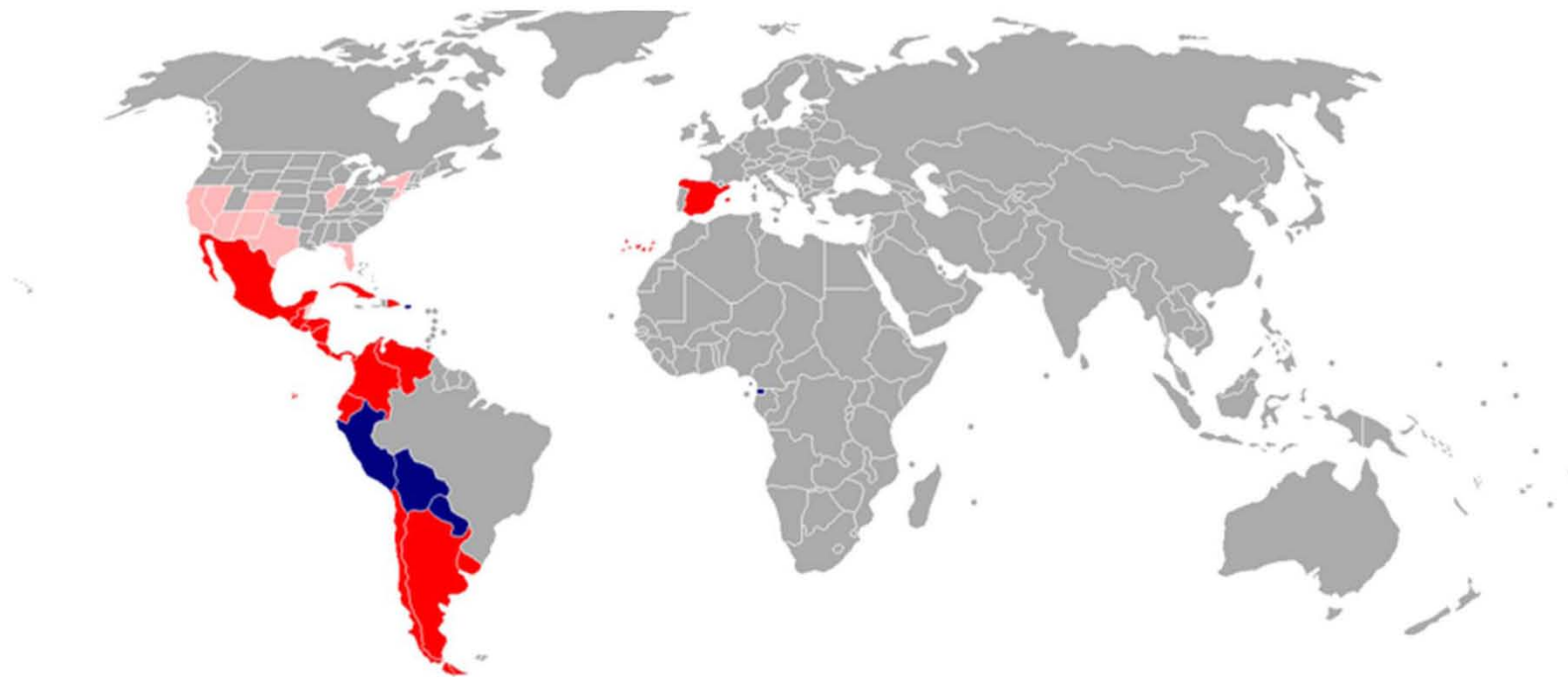
- románský jazyk (spolu s francouzštinou, italštinou, portugalsštinou, rumunštinou a dalšími)
- 400-420 milionů lidí
- oficiálním jazykem v Evropě, v zhruba dvaceti zemích na americkém kontinentu, v Africe (mj. Rovníková Guinea) a v Asii (některé oblasti Filipín)

kreolské varianty

judeošpanělština (sefardština)

Španělština ve světě

*den vědy (2013)

Španělština ve světě

	Země	Počet obyvatel v milionech (cca)	% mluvčích, u nichž je španělština rodným jazykem	Počet mluvčích, u nichž je španělština rodným jazykem – v milionech (cca)	% španělsky mluvících lidí	Celkový počet španělsky mluvících lidí v milionech (cca)
1	Mexiko	117	92,7	108	98,5	115
2	USA	315	12,9	38	16,7	53
3	Španělsko	47	89,0	42	98,8	46,7
4	Kolumbie	47	98,1	46,5	99,2	46,5
5	Argentina	42	88,8	37	99,4	41,5
6	Venezuela	30	96,3	29	98,8	29,9
7	Peru	30	84,1	26	86,6	26,5
8	Chile	17,5	98,5	17,3	99,3	17,3
9	Ekvádor	15,5	83,2	13	98,1	15
10	Guatemala	15,5	60	9,2	86,4	13,5

*den vědy (2013)

Španělština v USA

- stále významnější role
- „spanglish“

Španělština

Ideální jazyk pro výzkum regionálních a sociálních rozdílů

- dialektologie
- sociolingvistika (jazyky v kontaktu)
- iberoamerikanistika

- lingvistické atlasy

Norma současné španělštiny

napětí mezi

- snahou uchovat jednotnou normu (a jednotný jazyk)
- tlakem jednotlivých jazykových (národních) společenství na zdůraznění zvláštností vlastního jazyka

Polycentrická norma

yo me llamo „jmenuji se“

- [jo me l'ámo]
- [jo me jámo]
- Argentina: [žo me žámo]

Polycentrická norma

yeísmo:

- [jo me jámo]
- *se calló* „zmlkl“ - [se cajó]
- *se cayó* „upadl“ - [se cajó]

„standardní“ výslovnost:

- *cocer* „vařit“ [coθer]
- *coser* „šít“ [coser]

seseo:

- *cocer* „vařit“ [coser]
- *coser* „šít“ [coser]
- *cocinar* „vařit“

Pravopisné problémy

Lidé, kteří „sesean“, nerozlišují ve výslovnosti mezi

- *cocer* a *coser*
- *casa* „dům“ a *caza* „lov“ apod.

Jazyková rozmanitost Španělska

španělština (mluví se jí na celém území)

katalánština (včetně valencijské)

baskičtina

galicijské

asturleonština

aragonština

extremadurské

Katalánština

- Katalánsko (7,5 milionu lidí), ale i jinde
- na světě cca 11 milionů mluvčích katalánštiny
- v Katalánsku je prvním a hlavním jazykem asi 47 % obyvatel
- valencijština

Galicijština

- historicky spjatá s portugalštinou
- přes 3 miliony obyvatel v Galicii na severozápadě Španělska

Baskičtina

- jediný nerománský jazyk na území Španělska
- přes milion dvě stě tisíc mluvčích

Historické zkoumání jazyka

latinské *filius* „syn“ - španělské *hijo*

fílju > *fídžo* (psané *fijo*) > *fížo* > *fíšo* > *hijo* [ícho]

existence pádů v latině x neexistence pádů ve španělštině

ve francouzštině: *don Quichotte*

don Quixote

Disciplíny

- dialektologie španělštiny
- sociolingvistika španělštiny
- fonetika a fonologie španělštiny
- morfologie španělštiny
- syntax španělštiny
- lexikologie španělštiny

Jazykové korpusy - korpus CREA

Real Academia Española - Corpus de Referencia del Español Actual (CREA)

Consulta:	<input type="text"/>		
Criterios de selección:			
Autor:	<input type="text"/>	Obra:	<input type="text"/>
Cronológico:	<input type="text"/> <input type="text"/>	Medio:	Geográfico:
		(Todos) ↑ Libros Periódicos Revistas Miscelánea Oral ↓	(Todos) ↑ Argentina Bolivia Chile Colombia Costa Rica ↓
Tema:	(Todos) ↑ 1.- Ciencias y Tecnología. 101.- Biología. 102.- Veterinaria. 103.- Ecología. 104.- Tecnología. ↓		

Buscar

Limpiar

[Consulta CORDE](#) [Nómina de autores y obras](#) [Lista de frecuencias](#) [Cómo citar el CORPUS](#) [Ayuda.](#)

*den vědy (2013)

Jazykové korpusy - InterCorp

Výsledky - Mozilla Firefox

trst.ff.cuni.cz/Park/result

Petr Čermák | Odhlášení | Nápověda

Počet zarovnání: 1-11 z 11 (stránka 1 z 1 >>)

Eliza usoudila , že jediný způsob , jak následovat Joaquína Andietu , je nalodit se jako černý pasažér .	Eliza resolvió que la única forma de seguir a Joaquín Andieta a California sería embarcándose como polizón . zobrazit kontext
Opustila ochranný štít svého domova , když ještě byla skoro dítě , aby sledovala stopu zmizelého milence , těhotná se nalodila jako černý pasažér na jednu loď , kde o dítě přišla a málem ji to stálo i vlastní život , přijela do Kalifornie , oblékla se jako muž a vydala se křížem krážem touto zemí , přičemž neměla jiné zbraně ani náčiní než zoufalé nutkání lásky .	Dejó la protección de su hogar cuando aún era una niña , siguiendo el rastro de un amante esquivo , se embarcó encinta de polizón en un barco , donde perdió al bebé y por poco pierde también la vida , llegó a California , se vistió de hombre y se dispuso a recorrerla de punta a rabo , sin más armas ni herramientas que el impulso desesperado del amor . zobrazit kontext
Odjel jsem z Chile kdysi dávno roku 1975 , přesně 5 . března v osm hodin večer , schovaný v podpalubí nákladní lodi Napoli , to znamená jako obyčejný černý pasažér , a netušil jsem , kam dopluju .	Sali de Chile un lejano día de 1975 , para más datos el 5 de marzo a las ocho de la noche , escondido en las bodegas del carguero Napoli , es decir como un polizonte cualquiera , y sin saber cuál sería mi destino final . zobrazit kontext
Černý pasažér vyhrál v loterii , psali .	El polizonte que gana una quiniela , dijeron . zobrazit kontext
„ Mysleli , že v letadle je černý pasažér . “	- Pensaban que se había colado un pasajero en el avión . zobrazit kontext
Zdravotní služba naší jednotky odhalila , že ve výjezdní skupině č . 32 cestuje černý pasažér , podvodně přestrojený za ženu ; po jeho předání do zajišťovací vazby se výsledkem zjistilo , že jde o osobu jménem Adrián Antúnez , přízviskem Chameleón , kterýžto přiznal , že je ochráncem neboli pasákem potěšitelky nazývané Kozena .	La Asistencia Médica de esta unidad descubrió , viajando en el convoy número 32 , tramposamente vestido de mujer , a un polizonte , quien , entregado a la Prevención e interrogado , resultó ser el individuo Adrián Antúnez , (a) Milcaras , el mismo que , se reveló , es protector o macró de la visitadora denominada Pechuga . zobrazit kontext
“ To je divoch z Afriky , který se sem dostal jako černý pasažér na loď .	- Es un salvaje del África que se vino de polizonte en un barco . zobrazit kontext
Místní mastičkář Jaime Concha , bývalý statný seržant Civilní gardy , který pověsil uniformu na hřebíček , když dostal rozkaz odprásknout šikmookého ubožáka , který se jako černý pasažér přeplavil odkudsi z Orientu až do Callaa , měl takové úspěchy v lidové medicíně , že držel v hrsti celou Mendocitu . Viděl nerad příchod možného konkurenta , a proto zorganizoval ve farnosti jeho bojkot .	El curandero del barrio , Jaime Concha , un fornido ex-sargento de la Guardia Civil que había colgado el uniforme desde que su institución le ordenó ejecutar a balazos a un pobre amarillo llegado como polizonte hasta el Callao desde algún puerto de Oriente , y dedicado desde entonces con tanto éxito a la medicina plebeya que tenía realmente en un puño el corazón de Mendocita , había visto con recelo la llegada de un posible competidor y organizado el boicot de la parroquia . zobrazit kontext
Že by onen černý pasažér , který se záhadně dostal až do Callaa a byl přistižen noční hlídkou ?	¿ Tal vez el polizonte aquel , llegado misteriosamente al Callao , y sorprendido por la ronda nocturna ? zobrazit kontext
Tak splnil sice pozdě , ale přece starý rozkaz : byl to totiž opravdu černý pasažér z Callaa !	De este modo , el sargento venía a cumplir , más vale tarde que nunca dice el refrán , la orden recibida , porque , en efecto , i se trataba del polizonte del Callao ! zobrazit kontext
Vstával kolem poledne , obědval s farářem od Sv . Anny , bývalým vyšetřujícím soudcem , v jehož kanceláři se kdysi jakýsi kvaker (don Pedro Barreda y Zaldivar ?) vykleštil , aby dokázal svou nevinu v zločinu , z něhož byl obviněn (zabil prý negra , který se jako černý pasažér dostal do podpalubí záoceanéské lodi z Brazílie do Callaa) .	Se levantaba a eso del mediodía y solía almorzar con el párroco de la Iglesia de Santa Ana , un ex-juez de instrucción en cuyo despacho se había mutilado un cuáquero (¿ don Pedro Barreda y Zaldivar ?) para demostrar su inocencia en un crimen que se le atribuía (haber matado a un negro polizonte venido en la panza de un trasatlántico desde el Brasil) . zobrazit kontext

Export: [xls1](#) , [xls2](#)

Pohled: [horizontální](#)

*den vědy (2013)

Děkuji za pozornost.

***den vědy (2013)**